

Käru Vallaleht

Nr 3 (116)

märts 2014

PAASTUKUU LEHES

- * Volikogu huvitus valla kultuurikavast - lk 2
- * Käru valla eelarve 2014 - lk 3-4
- * Politseiveerg - lk 5
- * Kooli(m)elu - lk 4-5
- * Raamatukogu uudised - lk 5
- * Turvaliselt kevadesse - lk 6
- * Perearstikeskus ootab tervist kontrollima - lk 7
- * Südamenädal kutsub liikuma - lk 7
- * Teated ja reklaam - lk 8

Veebruari lõpus Käru aleviku külje alla kerkinud kaasaegne päikese-paneelide sein võimaldab suure osa aastast tavamajapidamises toime tulla oma toodetud elektriga.

Foto: Robert Lauren

Käru vallas toodetakse elektrit päikesevalgusest

Veebruarikuu lõupäeval pani OÜ Piperon Käru vallas üles tõenäoliselt ühe esimese 10,5 kW võimsusega võrguühenduseta päikesejälgimise süsteemi Eestis, mis toodab elektrit päikese valguskiirgusest.

Eelmise sajandi lõpul loodud ettevõtte Piperon on seni tegutsenud elektri ja energeetika alal. Peamiselt on tegeletud elektriseadmete hulgamüügiga kesk- ja kõrgepinge sektoris. Tegemist on väikese, ent seeläbi paindliku ettevõttega, mille klientide hulka kuuluvad nii Elektrilevi kui Fortum aga ka väiksemad elektrifirmad. Konkureerivad nad tegevjuhi Kalev Pallingu sõnul aga ikka suurtega – ABB ja Siemensiga.

Inove kaubamärk vaatab tulevikku

2013. aasta suvel lõi firma kaubamärgi Inove, mille alt hakati pakkuma innovaativseid energialahendusi ehk võimalust toota päikese, tuule ja vee-energiast nii elektrit

kui sooja. Ühe võimalusena pakutakse ka vesinikenergia tootmist ja ehkki see on praegu tavatarbija jaoks liialt kallis ja kättesaamatu, on tegu siiski väga kiiresti areneva ja põneva tulevikuvalimusega.

Praegu keskendutakse aga päikesekütte ja päikeseenergia tootmise süsteemidele, mida nii Kalev Palling kui ettevõtte tootejuht Mait Leemet peavad praegu pakutavatest alternatiivsetest energia tootmise võimalustest kõige mõistlikumaks ja soodsamaks ning seda nii tavatarbijale kui ärikliendile.

Tark süsteem, mis seab end ise paika

Valda püsti pandud põnev süsteem võimaldab paneelidel kätte saada võimalikult suure osa päevasesst päikesekiirgusest, sest süsteem liigutab end nii ida-lääne suunas kui ka põhjast lõunasse. Seda vastavalt sellele, kustpoolt kõige tugevamat kiirgust tuleb ja alati ei pruugigi see olla päikeselt. Talvel võivad paneelid hoopis enam valguskiirgust kinni püüda näiteks lumelt. Ligi 70m² suurune paneelide sein ei pelga ka tuult, sest suudab end liigutades seada ka tuule osas turvalise nurga alla.

Esimese töökuuga on süsteem tootnud 1100 kWh elektrienergiat, mis katab

tavatarbija koduvajadused täielikult. Võrguühendusega süsteemi korral, saab ülejääva energia müüa aga võrguettevõttele. Süsteemi on võimalik internetis pidevalt jälgida ja vajadusel ka juhtida. Ehkki Eesti oma asukohalt ja kliimatilistelt oludest ei ole just sama päikseline kui Kesk-Euroopa, on süsteem siin mõneti isegi tootlikum, kuna rolli hakkab mängima ka õhutemperatuur, mis paneelide toimimiseks on meil tänu jahedamatele ilmadele parem.

Kalev Pallingu sõnul on tänaseks päevaks kõik Euroopa riigid pööranud pilgu päikeseenergia poole, sest arvatakse, et 2060. aastaks saab sellest maailmas nafta asemel domineeriv energiaallikas. “Minu arvates tasub Eestis päikeseenergiaga kindlasti tegeleda,” on Palling veendunud. “Kui elektrihinnad tõusevad, siis päikesepaneelide hinnad langevad,” toob ta võrdluseks.

Piperon kutsub julgelt üles ka kohalikku rahvast nende kodulehelt võimalusi uudistama. Juba lähiajal on kavas korraldada ka infopäev, kus huvilistele enamaid võimalusi tutvustatakse. Päikeseenergia ei ole enam ammu tulevikuenergia, see on täna juba kohal ja olemas.

Eva Seera

VALLAMAJAS ARUTATI ja OTSUSTATI:

Volikogu kinnitas eelarve ja huvitus kultuurisündmustest

20. märtsi istungil, mille osalesid kõik volikogu liikmed, kinnitas Käru vallavolikogu Käru valla 2014. aasta eelarve. Eelarve mahuks on 603 937 eurot.

Füüsilise isiku tulumaksu laekumisi prognoositakse aasta alguse laekumisi arvestades 270 000 euro ulatuses ja maa-maksu 89 000 euro ulatuses. Tulude poolele lisanduvad veel riikliku toetusfondi ja tasandusfondi summad vastavalt 138 098 ja 67 953 eurot ning valla majandamisteguvusest laekuvad summad 36 073 ulatuses.

Suurimaks kululiigiks on Käru vallas hariduskulud, millele eelarvest on arvestatud kokku 312 157 eurot ehk 51,7 % eelarve kuludest. Järgnevad üldised valitusspektori teenuste kulud moodustades 18,9% eelarvest, sotsiaalse kaitse kulud 15,4 % eelarvest ning neljandana vaba aja, kultuuri ja religiooni kulud, mis on 9,8 % eelarvest.

Volikogu otsustas, et soovitakse olla kursis ka igakuiselt tulumaksu laekumistega, et vajadusel teha eelarvesse korrekture, kui aasta alguse positiivsed laekumised peaksid muutuma.

Kultuuri- ja spordisündmuseid jagub igasse kuusse

Käru valla kultuuritöötaja Eva Seera tutvustas volikogule 2014. aasta kultuuri- ja spordisündmuste kava, kus omal kohal on juba traditsioonilised sündmused nagu näiteks emadepäeva kontsert, jaanipidu, Käru järve päev ja valla sünnipäeva tähistamine kui ka just sel aastal lisanduvad sündmused nagu näiteks laulu- ja tantsupeoga seotud „Tuletulemine“ 29. juunil. Spordisündmuste osas jätkatakse kindlasti tavaks saanud võistlustega ja võistkondade toetamisega võistlustel osalemiseks, aga juba teist aastat kavandatakse ka osaleda terviseradade sarjas „Jookse ja kõnni Raplamaa terviseradadel“ ning 5. juulil on terviserajal taas mürisemas sääreväristajad ja toimub Käru aleviku sääruude võidusõit Saku säärukluubi eestvedamisel. Kuna olemasoleva rahaga kõike päris 100%liselt tehtud ei saa, plaanitakse Seera sõnul lisarahastust taotleda ka nii Raplamaa Omavalitsuste Arengufondist, Kultuurkapitalilt kui ka teistest kultuuri ja sporti toetavatest fondidest. Volikogu poolt avaldati tugevat toetust kaasata sündmuste rahastamise enam ja julgemalt ka kohalikke asutusi ja ettevõtjaid, et seeläbi plaanitakse jätta rahva jaoks olulised sündmused kindlasti ka teoks saaksid.

Üldplaneering muudatusi ei vaja

Volikogu otsustas jätta kehtima Käru vallavolikogu 27.11.2008 määrusega nr 8

kehtestatud Käru valla üldplaneeringu ning täiendada seda regulaarselt kehtestatud detailplaneeringutest tulenevate muudatustega.

Volikogu andis nõusoleku maatüki Aia tn 21 a koormamiseks isikliku kasutusõigusega Sangar-Ülo Kaunissaare kasuks. Tegemist on põhikooli staadionimaja taguse ja naaberkrundi vahelise 488 m² maatükiga. Kasutusõigus seati tähtajatult.

Asutamisel on omavalitsuste finantseerimiskeskus

Vallavanem Elari Hiis tutvustas volikogule ettepanekut liituda loodava Kohalike omavalitsuste finantseerimise keskusega, mille põhieesmärgiks on mahuefkti kaudu soodsamate finantsvahendite hankimine rahvusvahelistelt kapitaliturgudelt ning investeeringute haldamine. Volikogu andis põhimõttelise nõusoleku keskusega liitumiseks.

Vallavanem kõneles põgusalt tulevase pritsumaja hoone sisetööde kulgemist. Plaanikohaselt peaks sisetööd saama lõpetatud märtsikuu lõpuks ja seejärel saab hoone osaliselt ka kasutusele võtta. Esimesed sündmused hoonesse on juba ka kavandatud. Hoone küttesüsteemide hanke võitis Sigma System OÜ, kellega on leping juba sõlmitud ja kes on majas küttesüsteemi rajamisega ka algust teinud.

Vald plaanib osaleda messil, et kutsuda aktiivseid ja ettevõtlikke linnainimesi maale elama

Käru vald plaanib osaleda messil „Maale elama!“, mis toimub 26. aprillil Tartus. Messil osalemist on lubanud toetada Raplamaa Partnerluskogu. Raplamaalt plaanib lisaks Käru vallale messile välja minna ka Märjamaa, Kehtna ja Vigala vald. Messil loodetakse ennest tutvustada kui hea asukohaga väikevalda, kus kõik eluks vajalikud teenused olemas, toimib hea rongiühendus ja olemas on toetav kogukond. Messile soovitakse kaasata kindlasti Kädva külaselts, Käru heade tegude muuseum ja aktiivseid vallakodanikke, kes kõige paremini meie kogukonda iseloomustavad.

Taas on lähenemas emadepäev ja kõik on oodatud esitama aasta ema kandidaate. Aasta ema statuudiga saab tutvuda valla kodulehel. Omapoolsed ettepanekud koos põhjendusega tuleks eitada hiljemalt aprillikuu volikoguks.

Kädva ja Lungu rahva ühendus vallakeskusega paraneb

Maakonna bussiliinide uus hange võib tuua Kädva ja Käru vahele lisaks praeguste esmaspäevastele ka reedestele liinidele lisa. Nimelt on kavas pikendada hommikust Raplast tulevat bussiliini Käruni, millega saaksid kooli õpilased ja lasteaialapsed Lellest, Kädvalt ja Lungust.

Kädva rahvas aga jõuaks nii hommikuks Kärusse tööle kui ka hommikusele Tallinna suunduvale rongile. Samuti pikeneb pealelõunane liin Käruni, et alustada poole nelja paiku pealelõunal Kärust tagasiteed Raplasse, et katta taas kooliõpilaste kojusõidu vajadus ning võimaldada Kädva inimestel Kärus poes käimist või kiiret asjaajamist. Buss seisaks Kärus orienteeruvat veerand tundi.

Vallavalitsus algatas Kädva külas asuva endise mürgilao hoone peremehetuks tunnistamist. Vallavalitsuse taotlused Lao tn 37 (PKV-hoone tagune) ja Puiestee tänava äärsel maatükil, kuhu on kavas rajada parkla kiriku tarvis, munitsipaalomandisse taotlemine seisab juba pool aastat ministeeriumis vastust saamata. Volikogu tegi ettepaneku saata vastav meeldetuletus, et asjad liikuma saada.

Järgmine korraline volikogu istung toimub 24. aprillil.

Eva Seera

Teade!

Käru Vallavalitsus teatab, et on peremehetu ehitise hõivanud ja arvele võtnud **mürgilao hoone** asukohaga **Rapla maakonnas Käru vallas Kädva külas**. Viimane teadaolev omanik oli Käru Sovhoos.

Vastuväited nimetatud ehitiste peremehetuse või Käru valla poolt hõivamise kohta palume esitada kirjalikult Käru Vallavalitsusele (Viljandi mnt 17, Käru alevik, Käru vald, 79201 Rapla maakond või karuinet@estpak.ee) kahe (2) kuu jooksul teate avaldamise päevast.

Head Käru valla inimesed,

Seoses emadepäeva tähistamisega maikuu teisel pühapäeval, valime oma vallas juba enam kui 10 aastat igal kevadel aasta ema. Kutsume teid üles esitama omapoolseid kandidaate sellele tiitlile.

Kandidaadi nime ja lühikese põhjenduse palume esitada **Käru vallavalitsusele hiljemalt 14. aprilliks**, kas e-posti teel aadressile karuinet@estpak.ee või paberil aadressile Viljandi mnt 17, Käru, 79201 Rapla maakond.

Vallavalitsus

Käru valla 2014. aasta eelarve

Käru valla eelarve põhitegevuse tulud	
<i>Kirje nimetus</i>	<i>2014 eelarve</i>
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	603 937
Maksutulud	359 000
Füüsilise isiku tulumaks	270 000
Maamaks	89 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	36 073
Riigilõivud	1 000
Laekumised haridusasutuste majandamistegevusest	13 889
Käru Põhikooli lasteaiarühm	9 037
Käru Põhikool	1 200
Laekumised teiste KOV õpilaste koolituse eest	3 652
Laekumised kultuuriasutuste majandamistegevusest	440
Käru Raamatukogu	40
Käru Rahvamaja	400
Laekumised elamu- ja kommunaalasutuste majandamistegevusest	9 085
Laekumised korra- ja teenusteenistuste majandamistegevusest	2 980
Laekumised üldvalitsemisasutuste majandamistegevusest	150
Laekumised transpordiasutuste majandamistegevusest	500
Üüri- ja renditulud	7 954
Laekumised õiguste müügist	75
Saadavad toetused tegevuskuludeks	208 614
Muud saadavad toetused tegevuskuludeks	2 563
Põllumajandusministerium	700
Rahandusministerium	1 863
Tasandusfond	67 953
Toetusfond	138 098
Muud tegevustulud	250
Laekumine vee erikasutusest	175
Saastetasud	75

Käru valla eelarve põhitegevuse kulud tegevusalade järgi	
<i>Kirje nimetus</i>	<i>2014 eelarve</i>
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	603 937
Antavad toetused tegevuskuludeks	54 482
Sotsiaalabitoetused ja muud toetused füüsilistele isikutele	45 666
Sihotstarbelised toetused tegevuskuludeks	4 838
Mittesihotstarbelised toetused	3 978
Muud tegevuskulud	549 459
Personalikulud	333 355
Majandamiskulud	212 300
Muud kulud	3800
PÕHITEGEVUSE TULEM	0

PÕHITEGEVUSE KULUD TEGEVUSALADE JÄRGI	603 937
ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	87 979
Vallavolikogu	4 840
Valitava ametniku töötasu	3 588
Maksud	1 220
Sõidukite ülalpidamise kulud	32
Vallavalitsus	70 860
Valitava ametniku töötasu	13 200
Avaliku teenistuse ametnike töötasu	23 134
Töötajate töötasu	2 136
Maksud	14 383
Administreerimiskulud	4 606
Koolituskulud	432
Ruumide majandamiskulud	5 870
Sõidukite ülalpidamise kulud	1 406
Infotehnoloogia kulud	4 448
Inventari kulud	130
Ürituste korraldamise kulud	1 115
Reservfond	6 000
Muud kulud	6 000
Muud üldised valitsussektori kulud	6 279
SA Raplamaa Omavalitsuste Arengufond	2 795
ROL	3 184
MTÜ Raplamaa Partnerluskogu	300

AVALIK KORD JA JULGEOLEK	8 780
Päästeamet Kärü abikomando	8 780
Ruumide majandamiskulud	1 500
Sõidukite ülalpidamise kulud	3 880
Inventari kulud	3 400
MAJANDUS	8 368
Maanõunik	6 368
Avaliku teenistuse ametnike töötasu	4 752
Maksud	1 616
Valla teed ja tänavad	2 000
Rajatiste majandamiskulud	2 000
KESKKONNAKAITSE	14 526
Jäätmeäritlus	1 479
Liikmemaks (MTÜ Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus)	494
Rajatiste majandamiskulud	800
Inventari kulud	185
Heitveekäitlus	8 344
Töötajate töötasu	544
Maksud	121
Administreerimiskulud	5
Rajatiste majandamiskulud	4 374
Muud kulud	3 300

Haljastus	4 703
Töötajate töötasu	2 540
Maksud	863
Rajatiste majandamiskulud	600
Inventari kulud	700
ELAMU-JA KOMMUNAAL-MAJANDUS	16 522
Valla korterid	3 067
Kinnistute majandamiskulud	3 067
Veemajandus	6 664
Administreerimiskulud	64
Uurimis- ja arendustööd	3 500
Rajatiste majandamiskulud	2 100
Inventari kulud	500
Muud kulud	500
Tänavavalgustus	2 750
Rajatiste majandamiskulud	2 750
Kärü kalmistu	4 041
Töötajate töötasu	2 314
Maksud	1 230
Rajatiste majandamiskulud	380
Inventari kulud	117
TERVISHOID	3 490
Karmen Kampura Apteek	440
Sihotstarbelised eraldised	440
Perearstikeskus	2 730
Rendile antud kinnistu majandamiskulud	2 730
Osalemine SA Rapla Maakonnahaigla kuludes	320
Sihotstarbelised eraldised	320
VABA AEG, KULTUUR JA RELIGIOON	59 220
Sportitegevus	2 296
Sihotstarbelised eraldised	318
Spordiüritused	1 978
Laste muusika- ja kunstikoolid	5 220
Osalemine Rapla Vallavalitsus	2 400
Osalemine Türi Vallavalitsus	1 584
Osalemine Vädra Alevivalitsus	1 236
Kärü Raamatukogu	20 721
Töötajate töötasu	10 092
Maksud	3 432
Administreerimiskulud	330
Koolituskulud	160
Kinnistute majandamiskulud	167
Infotehnoloogiakulud	490
Inventari kulud	200
Teavikud	5 786
Ürituste korraldamise kulud	64
Kärü Rahvamaja	29 253
Töötajate töötasu	11 142
Maksud	3 788
Administreerimiskulud	150
Koolituskulud	150
Kinnistute majandamiskulud	3 484
Sõidukite ülalpidamise kulud	1 904
Inventari kulud	935
Ürituste korraldamise kulud	7 700
Kultuuriüritused	200
Sihotstarbelised eraldised	200
Seltsitegevus	300
Sihotstarbelised eraldised	300
Valla ajaleht	990
Administreerimiskulud	990
EELK Kärü kogudus	240
Sihotstarbelised eraldised	200
Kinnistute majandamiskulud	40

Kärü valla eelarve 2014

(algus lk 3)

HARIDUS	312 157
Kärü Põhikool- lasteaia osa (otsesed kulud)	48 697
Töötajate töötasu	34 468
Maksud	12 279
Koolituskulud	100
Koolipiim	600
Õppevahendid	1 000
Eri- ja vormiriietus	250
Osalemine teiste KOV lasteaegade kuludes	7 438
Kehtna Vallavalitsus	7 438
Kärü Põhikool-riigieelarvest (otsesed kulud)	105 732
Töötajate töötasu	76 637
Maksud	25 826
Koolituskulud	932
Õppevahendid	2 337
Kärü Põhikool-vallaeelarvest (otsesed kulud)	58 039
Töötajate töötasu	42 471
Maksud	14 439
Koolituskulud	64
Koolipiim	450
Õppevahendid	600
Eri- ja vormiriietus	15
Kärü Põhikool-kaudsed kulud	37 642
Administreerimiskulud	1 337
Kinnistu majandamiskulud	26 518
Sõidukite ülalpidamise kulud	1 280
Infotehnoloogia kulud	6 367
Inventari kulud	1 125
Meditsiinikulud	115
Ürituste korraldamise kulud	700
Transporditeenus	200
Osalemine teiste KOV hariduskuludes	15 878
<i>Põhikooli aste</i>	<i>8 784</i>
Rapla Vallavalitsus	996
Türi Vallavalitsus	4 800
Vändra Alevivalitsus	2 988
<i>Üldkeskhariduse aste</i>	<i>7 094</i>
Rapla Vallavalitsus	2 436
Tallinna Linnavalitsus	1 338
Türi Vallavalitsus	3 320
Koolibuss	23 931
Töötajate töötasu	8 044
Maksud	2 735
Administreerimiskulud	50
Sõidukite ülalpidamise kulud	13 102
Õpilaste sõidupiletid	200
Sõidutoetused	200
Koolitoit	14 600
Toiduained	14 600
SOTSIAALNE KAITSE	92 895
Puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	2 105
Toetused	852
Sotsiaalmaks	1 253
AS Kärü Hooldusravi Keskus	23 700
Sotsiaalteenused	23 700
Koduhooldus	9 368
Töötajate töötasu	5 853
Maksud	1 990
Administreerimiskulud	25
Sõidukite ülalpidamise kulud	1 500
Sotsiaalteenused peredele ja lastele	15 735
Sotsiaalabitoetused	15 735

Hädaabitööd	515
Töövõtulepingu alusel makstav tasu	320
Maksud	111
Kinnistute majandamiskulud	20
Transpordikulud	64
Riiklik toimetulekutoetus	32 399
Toimetulekutoetus	27 626
Administreerimiskulud (sotsiaalteenuste arendamine)	267
Administreerimiskulud (sotsiaalteenuste korraldamine)	4 506
Sotsiaalnoounik	8 808
Avaliku teenistuse ametnike töötasu	6 036
Maksud	2 052
Administreerimiskulud	170
Koolituskulud	100
Sotsiaalteenused	200
Transporditeenus	250
Rapla MK Psühholoogiateenistus	220
Sihtotstarbelised eraldised	220
Usaldustelefon	45
Sihtotstarbelised eraldised	45
<i>Kärü valla eelarve investeerimistegevus</i>	
Kirje nimetus	
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-180 326
Põhivara soetus	-261 942
Valla teede ja tänavate renoveerimine	-46 153
Kärü Põhikool	-789
Lao 35 kinnistu renoveerimine	-200 000
Kärü raudteeaia renoveerimine	-15 000
Põhivara müük	23 008
Sepikoja I kinnistu järelmaks	23 008
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	61 153
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	46 153
Kultuuriministeerium	15 000
Finantstulud (Sepikoja I kinnistu järelmaksu intress)	1 689
Finantskulud (laenuintressid)	-4 234
<i>Kärü valla eelarve finantseerimistegevus ja likviidsete varade muutus</i>	
Kirje nimetus	
FINANTSEERIMISTEGEVUS KOKKU	174 223
Kohustuste võtmine	200 000
Kohustuste tasumine	-25 777
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-6 103
Raha jääk aasta algul	17 217
Raha jääk aasta lõpul	11 114

KOMMENTAAR

Elari Hiis

vallavanem:

Eelarve maht on küll väike, kuid häda-vajalikud asjad saavad aetud ning natuke jääb järgi ka investeringuteks. Peamine on mitte lasta meie elukeskkonnal halvemaks minna ja sellega oleme siiani hakkama saanud. Tuleb olla realist ja teha üks samm korraga, nii saab planeeritud tegevused tasapisi lõpule viia.

Kindlasti oleks ju parem ning vähem närvesööv, kui kõik vajalik ühekorraga tehtud saaks, aga suu tuleb seada seki järgi. Ja sellest vanarahva tarkusest peaksid kõik kinni pidama.

KOOLI(M)ELU

Kuidas meil lasteaia lähed?

Ikka kenasti lähed. Oma tegemistes püüame jälgida nii õppeaasta nädalateemasid kui ka õues olevat ilma.

Nii sai kevade algust tähistatud pika kelguliuga ja veebruaris käisime kastanumune korjamas. Esimesed kuldokad on nähtud, kuulnud ja paberile joonistatud. Kui jutt juba lindudele läks, siis... 26. veebruaril käis meil külaline Keskkonnaametist. Kes see muu oli, kui meie oma Piret. Tädi Piret rääkis lindude talvisest toidulauast. Sellest, kuidas inimesed pakaselisel talvel linde aidata saavad ning mida võib ja mida kindlasti neile söögiks anda ei tohi. Vaatasime ja kuulasime erinevaid Eestis pesitsevaid linde, kelledest lapsed paljusid nii välimuse kui hääle järgi ära tundsid. Toremaid teemamänge õpetas Piret ka. Lõbus üritus oli.

Järgmine päev oli teatrikülastuse päev. Käisime Paides „Jussikese seitse sõpra“ vaatamas. Kuna meid on palju, pidi onu Aivar mitu korda Paide vahet sõitma. Väiksemad käisid esimesel etendusel, suuremad teisel. Ka see päev oli laste jaoks muljeterohke.

Märtsi esimene nädal oli meil „Tüdrukute nädal“. Lisaks igapäevastele tegemistele ja Elisabethi sünnipäeva tähistamisele toimus vanemas liitühmas v õ i t e g u. Täitsa ise tegime ja ise söime.

Järgmise nädala sisse jäi Emakeelepäev. Vanema rühma seinale said üles pandud sildid, kuhu lapsed ise kirjutasid ilusa kõlaga sõnu. Nendeks arvati: HEA, ÖNN, EESTI, SÜDA, ÖÖ, LEIB, TUUL, NÖÖP, ARMASTAMA.

Koolivaheaja nädalal jäid koju ka paljud vanema rühma lapsed. Need, kes kohal käisid said see-eest palju kunsti teha – joonistasime, värvisime, kleepisime, lõikasime. Tore päev oli neljapäev, sest 20. märts on ülemaailmne lugude jutustamise päev, pärisnimega World Storytelling Day (Ameerikast pärit). Eestlane räägib pööripäeva jutustamisest. Võtsime meigi kandle kaenlasse ja läksime nooremisse rühma lugusid jutustama. Helin Mariiga oleme varemgi kordamööda jutte vestnud, aga seekord tahtsid rääkida paljud. Helin Marii jutustas kassidest ja sõprusest, Grete Maria lugu kandis pealkirja „Hea sõna“, Mihkli loo tegelasteks olid viikingid ja lohe, Oskar Johannes rääkis inimesest, kes jõi palju vett, Devoni jutus said kokku vaim, lohe ja dinosaur, Marta-Liisi muinasjutt oli printsessist, Jürgen rääkis mehest, kes käis metsas loomi otsimas ja Reimo loo peategelane lõhkus kirvega puid. Oli mõnus olemine ja minu jaoks armsad hetked.

Nii meil lasteaia lähedki.

KOOLI(M)ELU

Mõõtu võeti nii õppimises kui spordis

Kevad tõi koolipererele kaasa III õppeveerandi lõpu.

Kolmandal õppeveerandil õppisid ainult väga headele hinnetele **Krõõt Oks, Hendrik Hirs, Keiri Männik**. Heade ja väga heade hinnetega tunnustused viisid koju **Markus Vaik, Andre Meier, Sandra Tõnisson, Airika Tuisk, Rauno Valdmann, Keelika Ruddi, Carmen Tõnisson, Taavi Aleks Orgusaar, Simo Oskar Juvanen, Joosep Oks**. Puudulikke hindede oli tunnustusel veel õpilasel.

Õppeveerandi jooksul toimunud maakondlikel aineolümpiaadidel ja õpilaskonkurssidel esindasid kooli edukalt **Andre Meier, Sandra Tõnisson, Keiri Männik, Keelika Ruddi, Carmen Tõnisson, Taavi Aleks Orgusaar, Joosep Oks, Simo Oskar Juvanen**. Aitäh õpilastele nende pingutuste eest ja kõikidele juhendajatele õpilaste ettevalmistamise eest maakondlikeks õpiüritusteks.

Lisaks õppetööle on koolielus toimunud ka muud põnevaid. Kuna selle aastane vastlapäev meid lumega ei rõõmustanud, toimusid vastlapäeva tegevused võimlas, kus räägiti vastlapäeva kommetest ja mängiti koos erinevaid mänge. Ühiselt tähistati

emakeelepäeva, mille raames toimusid erinevad tegevused (näiteks ettelugemine, viktoriin, joonistamine) nii lasteaiastele kui kooliõpilastele. 8. ja 9. klasside õpilased käisid messil „Noor Meister 2014“, kus nad said põhjaliku ülevaate kutsehariduse valdkonnast.

Märtsikuu ehk teatrikuu on endaga kaasa toonud teatrikülastused. Lasteaiastel käisid juba veebruarikuu lõpus vaatamas NUKU Teatri etendust „Jussikese seitse sõpra“. Koolilapsed käisid etendusi vaatamas Endla või Ugala teatris. Aitäh huvijuht Eva Seerale, kes sai projektidest toetust laste teatrikülastustele.

Rahvastepallis oldi võitmatud

28.vebruaril toimusid Sadolini Spordihoones Rapla maakonna 1.-3. klasside rahvastepalli esivõistlused. Võistlesime alla 80 õpilasega põhikoolide arvestuses.

Mängisime kolm mängu ja kõik mängud võitsime. Koju sõitsime suure karikaga. Võidukas võistkonnas mängisid **Rauno Valdmann, Keelika Ruddi, Kevin Morten Viljak, Mical Zelinski, Keiri Männik ja Pamfilius Singh**.

**Reelika Lippur
Virve Zimmermann**

RAAMATUKOGU UUDISED

Märts tõi vastsed raamatud

Uudiskirjanduse pea poolsada raamatut on virmastatud, sildistatud-tembeldatud. Pikem ülevaade koos kaanepiltide ja lühitutvustustega on raamatukogu veebilehe uudiskirjanduse rubriigis. Kuna sel korral on raamatupakk soetatud riigi poolt eraldatud raamaturahast, siis meelelahutuslikke krimi- ja armastusromaane napib.

- Ei puudu eloo- ja mälestusteraamatud (Malle Pärn, Einari Koppel, Viljar Loor, Gunnar Graps);

- raamatud sarjadest Eesti mõttelugu, Punane raamat, Põhjamaade romaan;

- Petrone Prindi Minu raamatud viivad Narva ja Kopenhaagenisse;

- Go Reisiraamatuga saab reisida Amazonasesse;

- Menu kirjastuse "Aja jälg kivis" viib lugeja Beneluxi maadesse;

- Jesper Juuli raamatu laste ja noorte agressiivsusest on tõlkinud Heili Saia;

- Avo Kulli kolme osalisest romaanisarjast Üheksakümnendad on ilmunud "Vabrik" ja "Reporter";

- Eve Hele Sitsi Mooni lasteraamatud tutvustavad Eesti kauneid paiku ning rahvakalendri tähtpäevi;

- põnevust pakuvad põnnidele nii hällraamatud muusikast ja hällilauludest kui Põlvepiku raamat "Kell üks, muna küps!".

Täienes kultuuriajakirjade valik

Käesoleval aastal on meie kogus kultuurilehtede valik täienenud nelja nimetuse võrra:

- kunsti ja visuaalkultuuri tutvustav ajakiri Kunst.ee;

- ajakiri Muusika kajastab Eesti muusikaelu, tutvustab omamaised huvitavaid muusikuid ja toob lugejani maailma muusikaelus toimuvat;

- ajalookultuuri ajakiri Tuna;

- kultuuriajaleht KesKus.

Kokku on tellitud ajalehti 10 nimetust ja ajakirju 44. Kultuuriväljaandeid on nendest 16, millest e-väljaannetena ilmuvad Akadeemia, Looming, Vikerkaar ja Värske Rõhk.

Annetusena jõuab raamatukokku väljaandeid 10 nimetuse ringis. Imeline Teadus on populaarteaduslik ajakiri, kus teemavalik ulatub paleontoloogiast kuni kosmoselendudeni, meditsiinilistest läbimurretest kuni uusimate keskkonnanuuringuteni. Imeline Ajalugu on seadnud oma eesmärgiks jääda truuks algallikatele ning tutvustada ja vahendada ajalugu uuel moel. Põnevust pakuvad need ajakirjad nii õpilastele kui täiskasvanud lugejatele. Perioodiliste väljaannete laenuused moodustavad aasta laenuustest pea kolmandiku. Oma rolli mängib siin väljaannete valik. 2013. aastal kulus komplekteerimise rahadest pea neljandik (1600€) ajakirjanduse ostmiseks. Silmas on peetud erinevate lugejagruppide huve. Enamik ajakirjast ei kaota aktuaalsust ning on aastaid loetavad.

Ilme Säde

POLITSEI

5. märtsil sõitis veoauto Kärus asuva tankla varikatuse puruks.

Lisaks registreeriti kuriteosündmustena üks perevõõrutus juhtum ja kelmus. Registreeriti kuus liiklusrikkumist, millest üks oli taas juhil alkoholi piirmäära ületamine.

Muutlikud ilmaolud nõuavad kõrgendatud tähelepanu

Päike, soe ja sula rõõmustavad meid päeviti, samas on õhtu saabudes miinuskraadid garanteeritud ning teolud muutuvad mitte tundide, vaid lausa minutitega. Kes varakult suverehvid talviste vastu vahetas, peab nüüd, kui mitte palvetama, siis vähemalt turvalist kojujõudmist endale ja teistele soovima, sest must jää ja muutlikud ilmaolud on nõudnud nii mõnedki elud. Ei aita siin endale sisendamine, et mina olen professionaal ja et „eksivad nõrgad“!. Paraku näitab elu, et teel liigub kõrvuti proffidega nii algajaid, oskamatuid kui ka hooletuid autojuhte ja nii võib meid kodust välja sõites ees oodata mida iganes. Elu on ja jääb omamoodi loteriiks ...

Soojus ja valgus on tujutõstvald mõjunud ka igapäevaelule – juba on aknad valla ja muusika pannakse valjemaks – et ikka täiel rinnal kõike nautida. Siiski ei pruugi valitud raadiojaam, muusika ja valjus teistele samas majas elavatele elanikele sobida. Kellel ei saa lapsed magada, kellel on tervis korrast ära ja liigne doos lärmi mõjub destrukttiivselt. Lahendama sõidab asja aga politsei. Tihti ei saa alkoholi manustanud melomaan arugi, et teisi oma muusikaga hulluks ajab, tema naudib elu ja melu. Käiakse rääkimas ja hetkeks on muusika vaiksem, kuid hetke pärast tabab kurtus taas pidutsejat ning kõik jätkub vanaviisi – põrand vappub ja seinad värisuvad! Korrusmajades käib elu igal perel omasoodu, aga kinni tuleb pidada ühisel reeglil. Kohustus on arvestada kõikide teistega, kes sama katuse all elavad, olgu nad siis suured või väikesed.

Vanemlik hirm ja arm

„Head lapsed, need kasvavad vitsata, arm aitab enam kui hirm“ läheb osadel lapsevanematel meelest, kui omakohtuga lapse käitumisele reageeritakse. Vägivald lapse suhtes on alati ülekohtune, sest täiskasvanut tema eksimiste korral keegi rihmaga ei nuhtle, ega ähvarda ka muul viisil. Lapse lõhutud nõu või koolist saadud kehva hinne vallandab vanemas üksikutel juhtudel aga sellise agressiivsuse, et teistel kohalolijatel on tekkinud põhjendatud hirm lapse tervise ja elu osas. Laps on vanemate peegel – ei maksa nägu viltu vedada, kui oma nägu ei meeldi! Samas on alati vajalik ja lausa kohustus juuresolijatel laste vägivallaga seotud intsidentidest informeerida nii sotsiaal- kui ka politseitöötajaid. Hullem füüsilisest karistusest on hingelt katkised lapsed, keda päris terveks teha peaaegu kunagi ei õnnestu. Märkame vägivallast ja anneme sellest teada!

Jaan Padrik

Kehtna konstaablijaoskonna
piirkonnapolitseinik

Kodu turvalisust ei taga ainult trahvihirm

Märtsis ja aprillis kontrollivad tuleohutusinspektorid suitsuandurite ning kütte- ja elektrisüsteemide korrasolekut tavapärasest suuremas mahus.

Tihedam kontroll on tingitud kurvast tõsiasiast, et sel aastal hukkunud inimestel (13.03 seisuga oli hukkunud 17 inimest, mullu terve aasta peale 47) ei olnud kodus töökorras andureid, mis oleks päästnud nende elu.

Tuleohutuskontrolli inspektorid käivad kodudes ka muul ajal ja selleks, et uksele koputatakse, peab kodanik kogu aeg valmis olema. Lõpuks tuleb ju andur lakke kruvida, ahjud-pliidid ja elektrisüsteemid korda teha enda pere turvalisuse, mitte inspektori, pärast.

Kontrollide eelteavitust tõi kaasa olukorra, kus mitmes linnas said poodidest andurid ja patareid otsa, neid telliti kiiremas korras juurde. See samas näitab, et inimestele mõju paraku suitsuanduri puudumise eest teha võidav kuni 1200 eurone rahatrahv, mitte enda perekonna elu ja vara kaitse.

Palju on trahvihirmus küsitud, kas inspektoreid peab üldse oma koju laskma.

Tuleohutusjärelvalve ametnikud ei tungi kellegi eluruumi ega teosta läbiotsimisi. Kuid õiguse eluruumi takistamatult siseneda annab riikliku järelvalve ametnikule tuleohutuse seaduse § 39 lõige 1, mis sätestab, et riiklikku järelvalvet teostav ametiisik võib siseneda valdaja teadmisel ja juuresolekul tema valduses olevale piiratud või tähistatud kinnisasjale, ehitisse, eluruumi või ruumi järelvalve teostamise ja tulekahju tekkepõhjuse väljaselgitamise eesmärgil. Valdaja teadmista ja talle juuresviibimise võimaluse andmiseta võib nimetatud objektidele siseneda üksnes siis, kui see on vajalik päästesündmuse väljaselgitamiseks.

Seega, kui inspektor on kodus olevale inimesele uksele või suletud ukse taga ennast tutvustanud, ukse avanemisel esitanud ametitõendi ja selgitanud oma tegevuse eesmärgi, on inspektoril õigus eluruumis tuleohutusjärelvalvet läbi viia.

Eluruumi valdaja kohustus on sätestatud tuleohutuse seaduse § 3 lõike 1 punktis 11 - abistada riiklikku järelvalvet teostavat ametiisikut järelvalve teostamisel igakülgsest. Järelvalve takistamise korral on võimalik takistanud isiku suhtes alustada ja läbi viia väärtemenetlus ning teda karistada karistusseadustiku § 279 järgselt.

Siiski, nagu ülal öeldud, on meie kontrollide põhjus teadmine, et teie kodu on tuleohutu. Ostke andur, paigaldage see, puhastage küttesüsteemid, vaadake üle elektrijuhtmed. Siis pole vaja ka inspektorit karta vaid tema, kui erialaspetsialisti käest võib hoopis head nõu küsida.

Evelin Trink
Päästeameti

Lääne päästkeskuse pressiesindaja

Kevad toob kulupõlengud ja ohtlikud lõkkes

Soojad kevadilmad on sel aastal toonud juba esimesed kulupõlengud, kuigi kulu põletamine on Eestis aastaringsest keelatud ja rahatrahviga karistatav tegevus.

Neile, kes kulu süütavad või teevad kütetokalde välist tuld tuleohutusnõudeid rikkudes, saab määrata trahvi kuni 800 eurot.

Kulu põletamise keelu põhjus on lihtne, kulutuli on samuti tulekahju ning need põlengu lähevad kiirelt kontrollilt alt välja. Igal kevadel saab hooletusest alguse sadu kulupõlenguid, mis teevad kahju keskkonnale ja elusloodusele, hävitavad vara ning milles hukkab või saab raskelt viga inimesi. Eelmise aasta aprillis juhtus traagiline kulupõleng Pärnumaal, kus päästjad leidsid Tori vallast Selja külast põletushaavu saanud ja kulupõlengus hukkunud üle 80-aastase naise.

Kulu põletamist kasutati varem koristustööde alternatiivina. Laiskuse õigustamiseks ei ole vaja tekitada kiirelt levivaid tulekahjusid, selle asemel tuleb olla hoolas rohelise heina või muru niitmisel, siis pole kihku kulupõlengu näol tulekahju tekitada.

Peale teadliku süütamise põhjustavad maastikupõlenguid ka hooletus, olgu selleks ohutusnõuetele mittevastava lõkke tegemine, mahavisatud hõõgav tikk või suitsukoni.

Viimastel aastatel on palju juhtumeid, kus mootorsõidukitega ja ATV-dega heinamaal sõites on summutitorust lennanud säde süüdanud kuiva heina. Siingi aitab sügisene heina niitmine, sest kulutuli võib levitada loetud minutitega üle põllula-

gendiku ja jõuda metsatuka või hooneteni.

Julgen igapäevaselt päästesündmuseid jälgides öelda, et väga paljud inimesed ei oska lõket teha ning oksad pannakse põlema suisa paari meetri kaugusel hoonetest või puuriitadest. Kui saame sellise väljakutse, kuulub lõke koheselt kustutamisele, sest on hoonetele ohtlik.

Lõkkekoht peab olema hoonetest ja metsast ohutus kauguses, sest hõõguvad sädemed võivad tugevama tuulega kanduda kaugele. Lõkkekohta ümbrus tuleb puhastada kuivanud taimestikust, okstest ning muust põlevmaterjalist. Kasulik on ümbritsev süttimisohtlik kuiv maapind märjaks teha ning lõkkekoht kivide või mittesüttiva pinnasega piirata. Kõik lõkkes peavad kasutamise ajal olema pideva järelvalve all, kui lõke põleb, ei munda tuppale telekat vaatama või kohvi keetma, tuli vajabki vaid hetke, et maja konstruktsioonidesse pugeda. Lõkke kõrvale tuleb varuda esmased tulekustutusvahendid – liiv, vesi või pulberkustuti.

Metsas tohib lõket teha vaid selleks ettenähtud ja tähistatud kohas.

Lisaks soovitatakse lugeda selle omavalituse, milles elate, heakorraeskirja, seal võib olla lõkke tegemine üldse keelatud või lubatud hoonetest veelgi kaugemal, kui tuleohutusseaduses kirjas.

Kui tekkis küsimusi, siis päästeala infotelefon 1524 ootab küsimusi. Samuti võib infotelefonilt uurida korstnapühkijate kohta, sest kütmisvabal ajal on just hea aeg oma küttekolded korda teha.

Evelin Trink
Päästeameti

Lääne päästkeskuse pressiesindaja

Maa-amet alustab kaartide uuendamist

Paljude teiste ülesannete kõrval on Maa-ameti üheks põhiülesandeks riigi territooriumi kaardistamine, milleks korraldatakse regulaarseid aeropildistamisi.

Aeropildistamise alusel uuendatakse kaarte ja valmistatakse ortofotosid. Seoses aeropildistamisega markeeritakse selle aasta kevadel riigi geodeetilise põhivõrgu punkte Kesk- ja Ida-Eestis, Markeerimise käigus tähistatakse geodeetilise põhivõrgu punktid looduses valge kilega. Kiled kinnitatakse maapinnale puupulkade või kividega. Markeerimine on vajalik lennukilt tehtavate aerofotode plaaniliseks ja kõrguslikuks sidumiseks maapinnaga.

Lisaks kirjeldatud markeerimistödele on Maa-ametil kavas pilootprojektina juba tänava aeropildistamise ajaks markeerida valikuliselt looduses olemasolevaid katastriüksuste piirimärke (valdavalt raudtorud). **Pilootprojekti alaks on valitud Rapla- ja Kehtna vallas Paluküla küla ning Kärü valla Kädva küla ja Kärü aleviku ümbrus ning nende lähiümbruse alad, kuna nendes piirkonnas asuvad erineval**

ajal ja erineva täpsusklassiga moodustatud katastriüksused.

Üheks argumendiks on ka piirkonna looduslik mitmekesisus, kus markeeritavad piirimärgid paiknevad nii lagedatel aladel kui ka puude all. See annab meile hiljem võimaluse hinnata, kui võrd on markeeritud piiripunktid ortofotodel tuvastatavad. **Seetõttu võivad Kehtna ja Kärü valdade elanikud aprillis-mais oma maal del kohata markeerimistöid tegevaid Maa-ameti teenistujaid.**

Kui võrd geodeetilise põhivõrgu punktide markeerimise täpsusest sõltub ka aerofotode ja nende baasil toodetud kaartide täpsus, palub Maa-amet markeeringuid mitte rikkuda ja säilitada need Kehtna ja Kärü valdade territooriumil vähemalt 2014. aasta juuniku lõpuni. Maamõõtjatele, kellel on vaja teha piirkonnas geodeetilisi mõõdistusi, on Maa-ameti kodulehel www.maaamet.ee edastatud markeeritud punktide kasutamiseks konkreetset juhised. Samasugune palve kehtib ka piirimärkide markeeringute säilitamise kohta.

TERVISE VEERG

Perearstikeskus ootab tervist kontrollima

Kuna aprillis on tulemas järjekordne südamenädal, mille eesmärk on teadvustada tervislikke eluviise, siis jagan informatsiooni ka perearstikeskuse poolt.

Meie ülesanne on inimestele meelde tuletada, et tervis on kallid ning mida reeglina hakatakse hindama haiguse tekkides.

Südame- ja veresoonehaigused (edaspidi SVH) on Eestis varase (nooremalt kui 65-aastaselt) töövõime kaotamise ja surma peapõhjus. Eesti on SVH-sse suremuselt juhtpositsioonil nii Euroopas kui ka kogu maailmas. Viimase 20 aasta jooksul ei ole märkimisväärset pööret paremuse poole toimunud. Jätakuvalt haigestutakse noored ja tööealises vanuses.

Oma parema tervise heaks on vaja teha kolm sammu: külastada perearstikeskust, kontrollida oma tervise põhinäitajaid ning muutusi alustanuna, hoida ka valitud kurssi.

Meie esmane ennetuse sihtgrupp on senise SVH diagnoosita 40 – 60 aastased inimesed (ravikindlustatud). Igal aastal kutsume vastavat sihtgruppi oma tervist kontrollima, kes ei ole viimase 5 aasta jooksul seda teinud. Vastavalt tervisenäitajatele plaanime järgmise vastuvõtu. Loomulikult on kõik oodatud ka oma initsiatiivil tervisekontrolli. Südame-veresoonehaiguste ennetus on väga vajalik. Veelgi enam, see puudutab meid kõiki, sest haigus võib tabada nii meid endid, kui meile lähedasi inimesi. Teadaolevalt kuuluvad SVH ennetuse alla just need 40-60 aastased inimesed, kes tavaliselt satuvad üliharva perearstikeskusesse. Neil on oma teada tervisega kõik korras, neile pole veel pandud ühtegi kroonilise haiguse diagnoosi ja esialgu nad ka ei kaeba midagi. Just nendega on tarvis aktiivselt tegeleda. Eestis on vaja eriti vara hakata langetama meeste kardiovaskulaarset riski!

SVH puhul on peamisteks käitumisriskideks vähene liikumisaktiivsus, ebatervislikud toitumisharjumused ja suitsetamine.

Olulisemaks keskkonnariskiks on ebatervislik töö- ja elukeskkond. Kuna krooniliste haiguste riskifaktorid on sarnased, siis on leitud, et tõhus SVH ennetusstrateegia avaldab mõju teistest kroonilistest haigustest tingitud haiguskoormuse vähenemisele. On kindlad tõendid, et isegi inimestel, kes juba põevad mingit südame- ja veresoonehaigust, saab toitumisharjumuste, eluviisi ja keskkonna muutmisega pidurdada haiguse arengut. Meie elanikkonna füüsiline aktiivsus ei ole piisav eelkõige täiskasvanud elanikkonna hulgas ning noorte liikumisharjumuste kujundamine vajab jätkuvat toetamist. Südame- ja veresoonehaiguste toitumiselasteks riskifaktoriteks on vähene puu- ja köögiviljade ning marjade tarbimine, soola ja küllastunud rasvade liigtarbimine, kiudainete vähesus toidus ja tasakaalustamata tootumisele tingitud ülekaalulisus. Võib öelda, et kuigi viimasel kümnendil on Eesti elanike toitumiskäitumises rida positiivseid muutusi, on valdav osa Eesti toidulaust ikka tasakaalustamata.

Eesnäärmevähk on arenenud maailmas ja ka Eestis meestel kõige sagedamini diagnoositav pahaloormuline kasvaja. Eesti meeste suurem esnäärmevähki on Euroopas esimesel kohal. Kokku haigestub üle 15% Eesti meestest ja vanusega haigestumus kasvab. Seetõttu meie perearstikeskuses saab aastaringelt lasta end testida esnäärmevähi suhtes PSA analüüsi abil. Testile on oodatud mehed vanuses 50-80 aastat, kellele pole viimase 4 aasta jooksul seda testi tehtud. Mehed, kelle lähisugulastel (vanaisa, isa, vend) on diagnoositud esnäärmevähk enne 60-ndat eluaastat, võiksid end testida juba oluliselt nooremas eas (alates 40. eluaastast).

Pöörduge julgesti pereõe vastuvõtule. Kaunist Kevadet!

Meelike Sizask
pereõde

Veebruarikuu klubiõhtu tegi rekordi

Laudkond Naabrid kutsus 22. veebruaril Kerrosse külla ansambli Parvepoisid ja õhtujuhiks Kaspar Poki.

Viimane pidu Käru Põhikoolis tõi saali pilgeni rahvast täis ja tehti klubi osalejate rekord 116 inimest. Vastavalt rahva arvule olid laud rikkalikult kaetud. Parvepoisid võtsid kohe tuurid üles ja pidu võis alata. Vaheajad sisustas Kaspar sama hoogsalt, kui bänd alustas ja nii saigi pidu ruttu otsa.

Perenaine ja peremees kiitsid oma kõnes korraldajaid hästi organiseeritud peo eest. Jätakuks meie naabritel ikka jõudu ja

jaksu meie klubi sama rohkearvuliselt toetada kuni siiani.

Loositi välja ka järgmised korraldajad aprillist novembrini. Loosi tahtel jagunesid kuud: aprill - Naabrid, mai - Alati Viis, september - Ants Käpp, november - Reinud.

Aitäh laudkond Naabrid meeleoluka peo eest!

Järgmise peo korraldavad laudkond Ants Käpad 29. märtsil ja taas meile armsaks saanud PKV saalis ehk nüüd Käru Pritsumajas. Kohtumiseni!

Inge Nuia

Südamenädal kutsub liikuma

11.-17. aprillini toimuv Käru valla südamenädal toob endaga kaasa juba traditsiooniks kujunenud tegevusi kuid pakub selgi aastal ka uusi võimalusi.

Nädal saab avalöögi reedel, 11. aprillil. Loodetavasti on selleks ajaks teed jalgrattasõiduks sobilikud ja saame vallavanema eestvedamisel taas oma valla huvitavaid paiku avastama sõita.

Laupäeval, 12. aprillil ootame pritsumajja (Lao tn 25) aga kõiki Käru valla mehi rammu katsuma. Plaanis on läbi viia I Käru rammumehe võistlused. Tugevale pingutusele järgneb lõõgastav saun.

Pühapäeval, 13. aprillil ootame rahvast taas tervisemessikesele, kus häid tooteid ja teenuseid pakuvad ettevõtted Raplamaalt ja kaugemalt. Samuti saab teha tervisemõõtmisi ja jagatakse infot nii oma eluviiside kui toidusedeli tervislikumaks muutmise võimalustest.

Esmaspäeval, 14. aprillil on kõik naised oodatud koolimaja võimlasse, kus Kaie Kõrbi Balletistuudio õpetaja Merike Ivanov viib läbi tutvustava balletitreeningu.

Teisipäeval, 15. aprillil ootab kõiki Käru raamatukogu. Tutvume värviteraapia maailmaga ja uurime tervisealast uudiskirjandust.

Kolmapäeval, 16. aprillil pakume võimalust pritsumaja saalis tegeleda joogatreeninguga, et saada vabaks nii vaim ja keha.

Neljapäeval, 17. aprillil pakume kõigile naistele võimalust saada tuttavaks jõusaalitreeninguga. Selleks sõidame Raplasse, kus Sadolini spordihoone jõusaalis ootab meid treener Elo Heinaste, kes tutvustab jõusaali ja jõutreeningu võimalusi algajatele. Omaosalus on 2.- eurot.

Kuna südamenädala programm veel täpsustub ja täieneb, siis tasub hoolega jälgida teadetetahvleid ja valla kodulehte.

Liigume terviseks!

Käru valla tervisenõukogu poolt
Eva Seera
Anne-Ly Reede

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

TEATED ja REKLAAM

Lugupeetud Kärü valla ettevõtjad

Ootame kõiki, kel huvi ja tahtmine Kärü valla kultuuri- ja spordielus kaasa lüüa **11. aprillil kell 14** vallamajja vestlusringi. Anname ülevaate plaanitavast valla kultuuri- ja spordiaastast ning arutame koostöövõimalusi.

Kohtumiseni!

Eva Seera

Kirikuteated

20. aprillil algusega kell 11.00

Ülestõusmispüha jumalateenistus
pihi- ja armulauaga.

Kärü jäätmepunkt on avatud:

esmaspäeviti kell 17.00- 18.00
ja reedeti kell 10.00-11.00.

23. aprillil Kädva külas

XI Jüriöö jooks

Lastejooks kell 19.00

Täiskasvanute jooks kell 20.00

Osaleda saavad 5-liikmelised võistkonnad. Teatejooksu distantsid on: I-500m, II- 400m, III-300m, IV 200m, V-100m.

Võistluste alguseks kogunetakse Kädva küla seltsimaja juurde.

Lisainfo: Kaisa Siemer tel 5662 5980
ja Eha Vist 5370 7635

Õnnitleme naljakuu eakaid sünnipäevalapsi!

83

17. aprill Anna Rohust

82

2. aprill Enn Pärn

Infot ja kaastöid aprillikuu Kärü Vallalehte ootab toimetuse hiljemalt 17. aprilliks 2014.

PÄRLSELJA – VAHEMURRU NOORTELAAGER

Ootab 13. – 18. juulil noori sportlikult ja tervistavalt aega veetma Pärnu lahe kaldale.

Transpordi tagab Kärü Vallavalitsus

Helista ja uuri täpsemalt tel: 489 2669 või 5333 1869

Või saada e-kiri: riinah@karuvald.ee

PANE END KIRJA, KES EES ON SEES ;)

ÕÜ Traageldaja
KEVADMÜÜK
alates 1. aprill
tööpäevadel
kell 10-16

Pakume kaunid laudlinu ja linikuid, voodipesu ja dekoratiivpadjakatteid. Lisaks veel tekid, padjad ja palju muud põnevat.

Sissepääs tänavapoolne suur pruun uks.

Ootame kõiki uudistama!

Kärü Viljandi mnt. 17
Info tel. 5295993

KES TEEB KAEVU?

- * puurkaevude puurimine
- * puurkaevude projekteerimine
- * puurkaevude puhastamine
- * süvaveepumpade ja septikute paigaldus
- * vee- ja kanalisatsioonitööd
- * kaevetööd miniekskavaatoriga

TÄHTAJAD LÜHIKESEDI!

Balti Puurkaev OÜ
521 7415; 504 2999
www.baltipuurkaev.ee
Ihmereguleeritud aastast 2008

www.metsaamet.ee

Teenused erametsaomanikule:

- Metsakinnistute ost
- Raieõiguse ost
- Metsa ülestöötamine ja vedu
- Maapinna mineraliseerimine koos külviaga
- Metsamajandamise kavade koostamine

Teave e-post: info@metsaamet.ee Tel. 5615 0680, Karl Lister

Toosikannu Metsahaldus OÜ

Müüb aastaringselt kuivi ja tooreid lõhutatud küttepuid koos veoga

Alati kvaliteetne materjal ja mõõdetud kogused.
tel. 5693 9535

Ära lase äikesel ennast häirida!

piksekaitse.ee

PIKSEKAITSE TARVIKUTE JAE- JA HULGIMÜÜK
PAIGALDUS · HOOLDUS · JÄRELKONTROLL
MAANDUSTAKISTUSE MÕÖDUSTUS

Paigaldus üle Eesti. Järeilmaksu võimalus!

Tel 5622 9291, e-post rein@piksekaitse.ee

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900